

D6.1 Nationella planer för NEARVET

Acknowledgements och ansvarsfriskrivning

Detta dokument har tagits fram för NEARVET-partnerskapet av Folkuniversitetet.

Ytterligare information om projektet finns på: <https://nearvet.projectlibrary.eu/>

NEARVET-konsortiet består av följande organisationer

- Metropolisnet EEIG (Tyskland)
- Dimitra Education and Consulting (Grekland)
- Fachhochschule des Mittelstandes GMBH, universitet för tillämpad vetenskap (Tyskland)
- Föreningen för Thessaliens företag och industrier (Grekland)
- M.M.C Management Centre Ltd (Cypern)
- Cyprus Hotel Association (Cypern)
- Folkuniversitetet (Sverige)
- Cámara Oficial de Comercio, Industria y Servicios de Zaragoza (Spanien)
- Centrum för forskning och europeiska studier (Italien)
- CIOFS Formazione Professionale (Italien)
- Assolombarda (Italien)
- Rinova Málaga Sociedad Limitada (Spanien)

**Co-funded by
the European Union**

Finansieras av Europeiska unionen. Synpunkter och åsikter som uttrycks är dock endast författarnas och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller Genomförandeorganet för utbildning och kultur (EACEA) åsikter. Varken Europeiska unionen eller EACEA kan hållas ansvariga för dem.

NEARVET-projektets referensnummer:101087579

Nationell plan för yrkesutbildning

Inledning

NEARVET placerar sig inom Erasmus +, Framtida samarbetsprojekt (FLCP) Call for Proposals 2022 Call for Proposals från EACEA¹, där det bland annat anges att "ett kännetecken för tillämpad forskning inom yrkesutbildning är den nära kopplingen mellan forskning och ansträngningar för att förbättra yrkesutbildningens pedagogik. Dessa ansträngningar kan leda till innovativt tänkande, nya undervisningsmetoder och utbildningsprodukter, och i slutändan mer kreativa akademiker". Man tillägger: "Genom att vara aktivt engagerade i tillämpad forskning med lokala företag blir yrkesutbildningsanordnare medskapare av lokala innovationsekosystem. Det gör de genom att bidra till framtagandet av nya och förbättrade produkter, tjänster och processer, men också genom att tillhandahålla kvalificerade, innovativa och entreprenöriella akademiker från yrkesutbildningen."

NEARVET-konceptet utvecklades genom att försöka ta itu med en fråga som ofta lämnas obehandlad - dvs. "om tillämpad forskning inom VET är kritisk - vilka är de tillämpade forskarna?". Med utgångspunkt i sitt metodologiska tillvägagångssätt har NEARVET försökt att upptäcka och ta itu med behoven hos utövare och företagsrepresentanter genom ett undersöknings- och forskningsprogram och genom att bygga ett koncept och erbjudande för kapacitetsuppbyggnad som kan vara relevant, flexibelt och innebära deras direkta åtgärder, engagemang och erkännande som primära aktörer för att tillämpad forskning ska ske inom VET.

För att göra detta har NEARVET medvetet och avsiktligt använt en strategi med Communities of Practices (CoPs), på transnationell och nationell nivå, som har utformats och genomförts har det inre maskineriet och motorn för att stimulera gemensam utveckling, engagemang, kunskapsutbyte och, i slutändan, genomförande av tillämpad forskning och innovation bland VET och andra organisationer, och i synnerhet små och medelstora företag.

Genomförandeprocessen har visat att de landsbaserade partnerskapen och respektive CoP visade att liknande utmaningar uppstod i vissa fall, medan specifika behov, luckor och problem kunde vara relevanta och ytterligare specificerade i varje sammanhang.

Omfattning och mål för nationella planer för yrkesutbildning

De nationella planerna för yrkesutbildning tjänar till att avslöja de specifika behov, luckor och problem som är viktiga och relevanta inom varje lands partnerskap och respektive CoP.

Planerna identifierar specifika strategier och åtgärder för vidare steg och utveckling av tillämpad forskning. Dessa strategier och åtgärder har utvecklats för att vara genomförbara och relevanta för de inblandade parterna och för deras bredare intressentgrupper, relevanta för att svara på de behov som identifierats för "tillämpade forskare inom yrkesutbildning" enligt definitionen i NEARVET (lärare, utbildare, handledare och mentorer, inklusive företagsmentorer, yrkesutbildnings- och företagsledare; de som ansvarar för personalens CPD inom yrkesutbildning och företag).

De nationella planerna för VET tar hänsyn till det metodologiska tillvägagångssätt som ligger till grund för NEARVET, resultaten av forskning och undersökningar som genomförts i NEARVET samt resultaten och den potentiella utvecklingen av de praktikgemenskaper - transnationella och nationella - som initierats genom NEARVET. De tar till sig resultat, processer och reflektioner som härrör från samproduktionen av läresurser i Digital Hub, inom de evenemang och möten som genomförs inom

¹ ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT2 (25^e) november 2021)

projektramen, de nätverks- och teståtgärder som genomförs inom de olika arbetsprogramområdena och indikerar.

De försöker inte ta upp allmänna, nationella ämnen som dyker upp i länder som rör tillämpad forskning i allmänhet: snarare försöker de identifiera konkreta rekommendationer och planer för politik och praxis som konkret kan användas på kort och medellång sikt för att utveckla AR-koncept och initiativ som startats genom NEARVET.

NEARVET Sveriges nationella plan

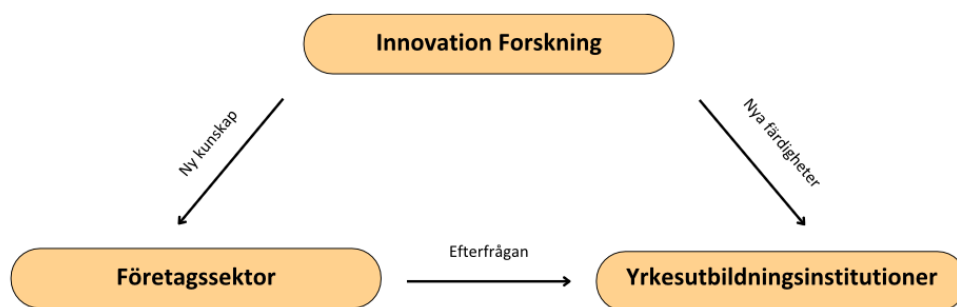
Planens mål och ramverk

Den svenska nationella NEARVET-planen syftar till att bygga vidare på lärdomarna från NEARVET-projektet för att främja strategier för tillämpad forskning och genomföra åtgärder som stöder avancerad tillämpad forskning inom yrkesutbildningen (VET). Denna nationella plan är i linje med Sveriges bredare politiska mål om livslångt lärande², rättvisa i utbildning och hållbar tillväxt på arbetsmarknaden (genom VET-sektorn), vilket är kopplat till NEARVETs utarbetade kompetensramverk.

Med hänsyn till de ovan nämnda NEARVET-resultaten formulerades följande mål för den nationella planen för yrkesutbildning:

1. Främja betydelsen och för en dialog med intressenterna.

Även om samarbete med företag är en förutsättning för yrkesutbildning i Sverige, särskilt inom den tekniska/industriella sektorn, och det krävs av regeringen att de samarbetar, framgick det av NEARVET:s behovsbedömning att yrkesutbildningsutövarna tycker att det är lite utmanande att översätta en komplex begäran från industrin eller samhället till en tydligt definierad forskningsfråga som är lämplig för yrkesutbildning. För att överbrygga klyftan mellan forskning och praktik kommer planen att främja dialog med en rad olika intressenter.

Systemet för samarbete mellan forskning, näringsliv och innovation i Sverige

2. Utöka och upprätthålla arbetsgemenskapen (CoPs).

Den nationella planen bygger på NEARVET:s erfarenheter och syftar till att utveckla en strategi för ytterligare inrättande av CoP som främjar kunskapsutbyte, innovation och samarbete mellan utbildare, forskare, yrkesutbildare och beslutsfattare.

² Strategi för livslångt lärande: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/sweden/lifelong-learning-strategy>

3. Diversifiera användningen av resurserna (med särskilt fokus på online-verktygen).

Användningen av digitala resurser är ett brådskande behov för modern utbildning. I handlingsplanen för digital utbildning (2021-2027) är digitaliseringen av den moderna utbildningen en facilitator *för att "skapa en grönare, mer digital och motståndskraftig europeisk union"*³. Användningen av innovationshubbar och ett nära samarbete med forskningscentrum hjälper till att utveckla yrkesutbildningen så att den uppfyller kraven i den senaste forskningen. Den svenska nationella planen betonar därför utnyttjandet av digitala verktyg och innovationshubbar för att förbättra resurstillgänglighet och anpassningsförmåga

Prioriterade åtgärdsområden

Baserat på de senaste forskningsresultaten från Needs Assessment i NEARVET-projektet, samt publikationen *"Vocational Education and Training in Sweden"* av Cedefop⁴, identifierades tre huvudsakliga prioriterade områden, tillsammans med möjliga kort-, medellång- och långsiktiga mål.

Prioriterat område	Beskrivning	Tidsperspektiv	Intressenter och ansvarsområden
Digital inkludering	Utöka tillgången till onlineverktyg och digitala resurser för genom att förbättra den digitala kompetensen och säkerställa inkluderande teknikanvändning på alla utbildningsplattformar, med kontinuerligt stöd och uppdateringar från teknikutövare.	Kort till medellång sikt (från 1 till 2 år).	Utbildningsinstitutioner (VET) och beslutsfattare: utveckla och implementera program för digital kompetens. Teknikföretag, digitala centrum och hubbar, AI-forskningscentrum: tillhandahålla utbildning i användningen av digitala verktyg, informera utbildningscentrumen om nya verktyg och plattformar, tillhandahålla riktlinjer.
Etablering och hållbarhet för innovationshubbarna	Skapa och underhålla innovationshubbar som samarbetsytor för att testa nya strategier, dela kunskap och skala upp metoder som främjar snabb integrering av nya behov och innovationer i läroplaner för yrkesutbildning för att underlätta stödet för de aktuella behoven.	Medellång till lång sikt (från och med 2 år).	Digital Innovation Hubs ⁵ : dela med sig av erfarenheter och underlätta kunskapsutbyte. Forskare: genomför forskningsstudier för att få fram de senaste uppgifterna. Yrkesutbildningsinstitutioner och yrkesutövare: integrera innovationer i läroplanerna.

³ Handlingsplan för digital utbildning (2021-2027). (2023, 23 november). Europeiska utbildningsområdet.

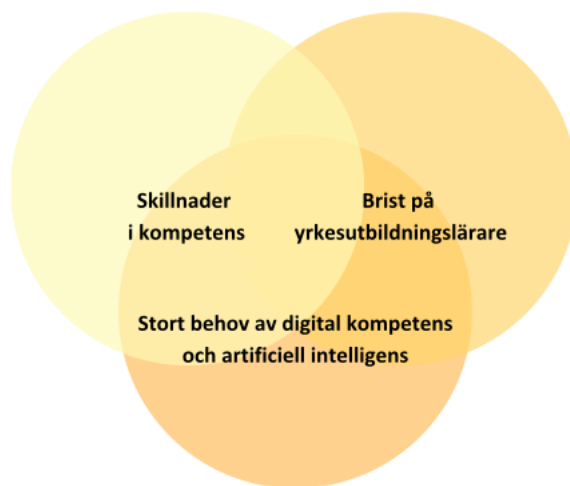
⁴ Cedefop (2023). *Yrkesutbildning i Sverige: kort beskrivning*. Luxemburg: Publikationsbyrån. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/800830>

⁵ Sveriges samlade expertis inom innovation tillgänglig för företag och offentliga förvaltningar | European Digital Innovation Hubs Network. <https://european-digital-innovation-hubs.ec.europa.eu/edih-catalogue/countries/sweden>

Förbättring av arbetsmarknaden genom avancerat sektorsamarbete.	Stärka sektorsvisa samarbeten för att bättre matcha yrkesutbildningen med arbetsmarknadens behov, stödja mentorskap och program samt uppmuntra marginaliserade grupper att komma in på arbetsmarknaden genom riktade program för kompetensutveckling. Främja användningen av som redan existerar i Sverige för jobbmatchningsinitiativ som "Rusta och Matcha" (Equip and Match) . ⁶	Medellång till lång sikt (från och med 2 år).	Arbetsgivarorganisationer: definiera arbetsmarknadens behov Företag, små och medelstora företag: tillhandahålla mentorskapsprogram Innovationscentra: definiera den kommande innovationen. Yrkesutbildningsleverantörer: skraddarsy läroplanen och definiera nya färdigheter som behövs.
---	--	---	---

Förbättrande och hindrande faktorer

CEDEFOP:s "Vocational Education and Training in Sweden" föreslår en uppsättning utmaningar och utvecklingsmöjligheter för VET-systemet i Sverige. Dessa utmaningar och möjligheter kan också tillämpas på de prioriterade områden som identifierats genom behovsbedomningen i NEARVET-projektet. Det är värt att nämna att de identifierade främjande och hindrande faktorerna kan ses som ett komplex, som påverkar varandra och leder till de potentiella utmaningar som uppstår.

1. Skillnader i kompetens.

Utbudet av VET-program påverkas av studenternas val, statlig finansiering och den decentraliserade leveransen av VET-utbildningstjänster i Sverige. Detta ökar risken för en bristande matchning mellan de utexaminerades kompetens och arbetsmarknadens krav och orsakar rivalitet mellan utbildningsanordnarna. För att hantera utmaningarna har Sveriges utbildningsdepartement fattat beslut om att genomföra de nödvändiga förändringarna. En effekt av ändringarna är att arbetsmarknadens krav ska beaktas vid

⁶Arbetsförmedlingen. <https://arbetsformedlingen.se/forarbetssokande/extra-stod/stod-a-o/rusta-och-matcha>

utformningen av VET-programmet. För att utveckla, definiera omfattningen och tillhandahålla ett visst utbildningsprogram måste dessutom minst två kommuner samarbeta och nå en överenskommelse. Att ge eleverna tillräcklig information om de potentiella resultaten av den utbildningsväg de väljer är ämnet för ett annat ändringsförslag, som belyser betydelsen av skraddarsydda utbildningsvägar.

2. Brist på yrkesutbildningslärare (yrkesutbildningsleverantörer).

Läraryrket har påverkat det svenska utbildningssystemet i flera år nu - särskilt för yrkeslärare, vilket påverkar utbildningssituationen i yrkesutbildningssystemet. Tyvärr är läraryrket särskilt kritiskt i landsbygdsskolor, där (kanske) alla lärare är legitimerade i det ämne de undervisar i. En av orsakerna till denna brist kan vara lönenivån. Offentligt finansierade utbildningsinstitutioner kan ha svårt att konkurrera med andra arbetsgivare på arbetsmarknaden. Skolverket har fått i uppdrag av regeringen att uppmuntra fler ungdomar att överväga att anmäla sig till yrkeslärarutbildningen. Dessutom har flera initiativ startats för att främja yrkesläraryrket.

3. Stort behov av digital kompetens och artificiell intelligens (AI).

Med tanke på Sveriges höga ranking i Digital economy and society index (DESI)⁷ upplever landet en ökande brist på IKT-arbetare, och 70 000 förväntas behövas fram till 2024. Därför måste Sverige ta itu med sin kompetensbrist för att kunna nå Europas digitala ambitioner för 2030 och behålla sin ledande ställning, även om framstegen har saktat in på grund av många faktorer. 2018 års National Coalition for Digital Skills and Jobs⁸ och initiativ som AI Sweden⁹ för att prioritera digitala färdigheter, utbildning av arbetskraft och AI-utveckling.

Slutsatser för en nationell plan

Sveriges nationella planer är ett vägledande verktyg för yrkesutbildningsanordnare och beslutsfattare i landet, med hänvisning till den senaste europeiska forskningen om tillståndet för det svenska yrkesutbildningssystemet, samt resultaten från frågeformuläret för behovsbedömning som genomfördes i Sverige specifikt i syfte att identifiera potentiella kunskapsluckor hos yrkesutbildningsanordnare.

Med hänsyn till den decentraliserade karaktären hos yrkesutbildningssystemet i Sverige bör yrkesutbildningsleverantörer och kommuner ta hänsyn till de föreslagna nationella yrkesutbildningsplanerna och samarbeta med andra kommuner för att säkerställa relevansen av de integrerade förslagen.

Följande policyindikationer kan lyftas fram från analysen av den nationella planen:

1. Åtgärda bristen på digital kompetens genom att stärka IKT-kompetensen och den digitala kompetensen inom alla sektorer.
2. Etablering och hållbarhet för innovationsknutpunkterna med integrering av redan existerande forskningscentrum och yrkesutbildningsleverantörer för att anpassa läroplanen till innovationsforskningen.
3. Förstärkning av samarbetet mellan arbetsmarknaden och dess inflytande på VET-programmen. (Planen är redan framtagen och kommer att implementeras med start 2025).

⁷ Index för den digitala ekonomin och det digitala samhället (DESI). Shaping Europe's Digital Future. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

⁸ Nationella koalitioner för digitala färdigheter och jobb. (2024, den 4 december). Shaping Europe's Digital Future. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/national-coalitions>

⁹ Påskynda tillämpad AI i Sverige. AI Sverige:

<https://www.ai.se/en#:~:text=AI%20Sweden%20brings%20together%20140,and%20everyone%20living%20in%20Sweden>

4. Öka antalet unga lärare på yrkesskolor genom en rad medvetandehöjande aktiviteter och program för kompetensmatchning, samtidigt som man tar itu med arbetsmarknadsfrågorna.

Genom att fokusera på integration av digitala färdigheter, innovationshubbar, arbetsmarknadens krav och lärarekrytering syftar planen till att säkerställa ett framåtblickande och lyhört VET-system. Genomförandet kommer att kräva samordnade insatser mellan olika sektorer och förvaltningsnivåer, vilket understryker Sveriges åtagande att behålla sin position som ledande inom yrkesutbildning och utbildningsexcellens.

©NEARVET Consortium, 2024. This work is licensed under a [Creative Commons License: Attribution – NonCommercial – ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.